

MUP ponovo napada BCBP

Datum
dec. '17.
27.

Beogradski centar za bezbednosnu politiku još jednom poziva Ministarstvo unutrašnjih poslova da prestane sa politikantskim napadima na udruženja građana i počne da se ponaša kao instituciji koja je servis građana i pristane na javni dijalog o sistemskim odgovorima na probleme u radu policije.

Na sajtu MUP-a je 26. decembra 2017. godine objavljeno saopštenje u kojem se BCBP optužuje da “konstantno potencira negativnu kampanju protiv Ministarstva unutrašnjih poslova”, kao i da objavljuje “komentare kojima su stvarali nemir u javnosti”, a navode se i ocene o “zlonamernosti i tendenciznosti”, kao i “neistinitim navodima na razne teme”.

Saopštenje je usledilo neposredno nakon predstavljanja istraživanja BCBP o svrsishodnosti javnih nabavki za policiju i stavovima pripadnika MUP-a o poslovima koji su nespojivi sa policijskom profesijom. Glavni nalazi

---

ovih studija ukazuju na ozbiljne probleme na koje bi MUP trebalo da se fokusira:

- Policajci rade dodatne poslove u najvećoj meri zbog loše materijalne situacije, stresa, lošeg radnog okruženja i odnosa rukovodilaca i građana prema njima. Zbog toga što već više od deset godina nije uređena oblast delatnosti nespojivih sa poslom u policiji zaposleni u MUP-u nisu sigurni koje poslove mogu da obavljaju van radnog vremena, a da ne odgovaraju disciplinski ili krivično. Propuštena je prilika da se poslednjim predlogom izmena i dopuna Zakona o policiji reši ovaj problem na adekvatan način, a dodatno će biti urušen najavljeni sistem zapošljavanja i napredovanja na osnovu profesionalnih zasluga jer se proširuju izuzeci od zasnivanja radnog odnosa u MUP-u putem konkursa.
- Zbog nedovoljne transparentnosti MUP-a nije moguće izvesti konačan zaključak da li je policija dobila najbolja patrolna vozila za sredstva koja su predviđena budžetom ili koliko je štetan okvirni sporazum za nabavljanje originalnih tonera koji su i do 10 puta skuplji od kvalitetnih zamenskih tonera. Nesvrshodnim upravljanjem javnim nabavkama za policiju ugrožava se javna bezbednost, nanosi šteta materijalnom statusu i moralu policijskih službenika, čime se dodatno smanjuje bezbednost građana.

Nažalost, MUP nastavlja sa lošom praksom neodazivanja na pozive BCBP na javni razgovor o istraživanjima koja ukazuju na osetljive probleme u policiji. Tim pre što je BCBP dostavljao rezultate istraživanja MUP-u i pre javnog objavljivanja sa pozivom na razgovor. Predstavnici MUP-a se pozivaju na nalaze iz izveštaja BCBP kada ukazuju na povećanje poverenja građana u policiju, kao što to u svojim izveštajima čine i druge državne institucije i međunarodne organizacije, poput Saveta Evrope i Evropske unije. O relevantnosti i kvalitetu metodologije i rada BCBP govori i činjenica da je već pet godina za redom visoko pozicioniran na najpoznatijoj globalnoj rang listi istraživačkih centara, kao jedan od najboljih u Centralnoj i Istočnoj Evropi, ali i na celom svetu na teme odbrane i nacionalne bezbednosti, kao i spoljne politike i međunarodnih odnosa.

Interes BCBP je jačanje integriteta i odgovornosti policije, kao i njena profesionalizacija, a glavni doprinos dajemo nezavisnim istraživanjem i konkretnim predlozima. Polemika predstavnika države sa organizacijama civilnog društva zasnovana na optužbama za tendencioznost i zlonamernost sužava pravo građana Srbije na učešće u raspravi o pitanjima od javnog značaja, poput odgovornosti policije. Smatramo da je otvoreni dijalog i povećanje transparentnosti i odgovornosti pripadnika MUP-a najbolji način da se povрати integritet policije i poveća poverenje građana u ovu instituciju. BCBP će nastaviti da ulaže napore da se otvori dijalog, a na MUP-u je da prihvati pruženu ruku i promeni pristup komunikaciji sa građanima.

Podsećamo da ovo nije izolovan slučaj, već lako uočljiv trend.

Pogoršanje saradnje sa državom

Sužavanje prostora za demokratsku kontrolu delovanja izvršne vlasti, uključujući i sektor bezbednosti, koje je bilo karakteristično za prethodne godine, nastavilo se i pogoršalo u 2017. Preporuke i nalazi istraživanja BCBP su nekoliko puta bili napadnuti u saopštenjima državnih institucija čiji se predstavnici sve ređe odazivaju na pozive BCBP-a za učešće na javnim događajima, kao ni u internim konsultacijama za proveru nalaza u okviru istraživanja.

Nakon događaja koji je BCBP organizovao 5. decembra na temu nabavki u Ministarstvu unutrašnjih poslova, reagovao je državni sekretar MUP Milisav Miličković. On je odbacio kao "grubu neistinu" tvrdnju iznetu na događaju da je MUP izgubio milion evra zbog "nesvrshodne nabavke velike količine originalnih tonera za štampače, umesto visokokvalitetnih tonera". On je naveo da se „nastavljaju zlonamerni napadi na Ministarstvo unutrašnjih poslova“ i da se radi o "svesnom ili nesvesnom prećutkivanju pravih činjenica". Događaju su prisustvovali i predstavnici Centra za bezbednost, istrage i odbranu DBA, koji su svojim pitanjima i komentarima izrazili stav da sve nabavke u sektoru bezbednosti treba da budu tajne. U saopštenju „Kome smeta jačanje bezbednosnog sektora?“ koje su objavili nakon događaja, naveli su da su panelisti bili zlonamerni i da im smeta jačanje bezbednosnog sektora - „njima je lako jer su se oni praktično sve vreme ove diskusije bavili politikom, veoma iskusno, dok smo mi koji nemamo veze sa politikom branili policiju i ceo bezbednosni sektor“.

Nakon ovoga, napadi su se nastavili i neposredno nakon predstavljanja istraživanja BCBP o svrsishodnosti javnih nabavki za policiju i stavovima pripadnika MUP-a o poslovima koji su nespojivi sa policijskom profesijom. Na sajtu MUP-a je 26. decembra 2017. godine objavljeno saopštenje u kojem se BCBP optužuje da “konstantno potencira negativnu kampanju protiv Ministarstva unutrašnjih poslova”, kao i da objavljuje “komentare kojima su stvarali nemir u javnosti”, a navode se i ocene o “zlonamernosti i tendenciznosti”, kao i “neistinitim navodima na razne teme”. BCBP je odgovorio saopštenjem kome poziva MUP da prestanu sa politikantskim napadima na udruženja građana i počnu da se ponašaju kao institucija koja je servis građana i pristanu na javni dijalog o sistemskim odgovorima na probleme u radu policije.

Osim ovih primera, treba istaći i reakciju Ministarstva za evropske integracije i Pregovaračkog tima povodom objavljivanja prEUgovor izveštaja. Oni su reagovali saopštenjem objavljenim na sajtu MEI kojim se prEUgovor kritikuje što nije konsultovano Ministarstvo u procesu izrade izveštaja. Koalicija je odgovorila svojim saopštenjem, navodeći da je ključna uloga civilnog društva u nezavisnom praćenju reformi koje se sprovode i da smo poslali 79 pitanja na koje nismo dobili odgovore.

Treba istaći da je BCBP, zajedno sa partnerima uredno slao zahteve za pristup informacijama od javnog značaja tokom svojih istraživanja. Odgovori od državnih institucija su vrlo retko stizali. Bilo je i pokušaja poboljšanja odnosa. Na sastanku sa Pregovaračkim timom koaliciji prEUgovor je ponuđena pomoć u vidu njihovog posredovanja radi bržeg dobijanja odgovora na zahteve. Pregovaračkom timu 20. marta 2017. godine poslali smo spisak od 179 pitanja koja se odnose na podatke potrebne za ocenu efekata realizovanih aktivnosti iz akcionih planova za poglavlja koja se tiču pravosuđa, ljudskih prava, slobode i bezbednosti. Međutim, Pregovarački tim nije odgovorio ni na jedno od postavljenih pitanja. Tražene informacije nisu dostupne na stranicama nadležnih ministarstava, a zabrinjavajuće je što nisu dostupni čak ni podaci koji bi prema važećim propisima morali biti javni. Neke od njih prEUgovor nije dobio ni po Zakonu o pristupu informacijama od javnog značaja.

Takođe, redovno smo pozivali predstavnike državnih institucija na sastanke, događaje, konsultacije. Nakon dužeg vremena, predstavnici MUP-a su počeli da se odazivaju na pozive BCBP, pa su svoje predstavnike poslali na konsultacije o izmenama Ustava, fokus grupu o BCBP-u, kao i na konferenciju povodom 20 godina organizacije. Međutim, nakon objavljivanja nalaza o mogućim zloupotrebama u nabavci vozila za MUP i saopštenja MUP kojim je napadnuto istraživanje BCBP došlo je do otkazivanja učešća svih predstavnika državnih institucija u konsultacijama koje je trebalo da budu održane 7. i 8. decembra u Vršcu na temu saradnje

---

Srbije i NATO. Tokom intenzivnih priprema događaja, istraživačice BCBP su dobile spiskove sa imenima potvrđenih učesnika iz Ministarstva odbrane, Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, Kancelarije saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka, Ministarstva spoljnih poslova. Dan pre događaja, svi potvrđeni učesnici (osim jednog iz Kancelarije saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka) su otkazali svoje učešće uz obrazloženja da imaju nepredviđene obaveze (MO) ili moraju da budu dostupni ministru u Beogradu (MSP).

Napadi na BCBP

Zbog poziva na javnu raspravu o reformi sektora bezbednosti, BCBP je bio meta napada od strane različitih desničarskih blogova, Facebook grupa, internet portala i TV priloga. Medijske objave koje su analizirane ne predstavljaju celokupan negativan sadržaj objavljen o BCBP u proteklih godinu dana, već je presek optužbi iznetih u medijima registrovanim u Republici Srbiji.

Najviše negativnih objava u medijima izazvali su i rezultati istraživanje stavova građana o spoljnoj politici i Kosovu. Napadi su usledili nakon što smo na naslovnoj strani Blica objavili nalaz da većina građana Srbije nije spremna da podrži angažovanje vojske na Kosovu. Sputnik je među prvima u svojoj medijskoj objavi “Srbi nisu za rat, a da li bi branili Kosovo?” doveo u pitanje metodologija istraživanja, zbog “formulacije i intonacije” pitanja, a njihov sagovornik Cvijetin Milivojević je naveo da “ovakva istraživanja služe za štimovanje stavova javnosti”. Istog dana na portalu Novi Standard dolazi do negativne reakcije na rezultate istraživanja objavljivanjem dva teksta “Kako se iznutra vode psihološke pripreme za agresiju na Srbiju” i “Ogavni petokolonaški spin: Srbi neće da brane Kosovo” (koje su kasnije prenosili i drugi portali), u kojima se po imenu etiketiraju predstavnici organizacije kao “Soroševi pitomci” i gde se poziva na “hitno razvijanje strategije za borbu protiv mekih centara zapadne moći”. Tezu o nužnosti borbe protiv civilnog sektora u zastupao je i predsednik Zavetnika Stefan Stamenkovski, gostujući u TV emisiji Vladimira Đukanovića (gde je izneo i da je BCBP jedan od „inspiratora“ tada aktuelnog „Protesta protiv diktature“), ali i u jutarnjem programu TV Pinka („BCBP je organizacija koje deluju još subverzivnije, još tiše (od ostatka NVO sektora) i koja šalje mnogo značajnije poruke. njegovi eksponenti, vođe (i istraživač Miloš Popović) su završili CEU, vlasnika Džordža Soroša, u okvirima think-tank programa navodno dopunjavali znanje, a onda se vratili u Srbiju sa ciljem slanja poruka da Srbi nisu spremni da brane najosnovnije i vitalne nacionalne interese i na taj način unižavaju i uništavaju moral građana”).

Najvidljiviji pojedinac koji je klevetao BCBP je TV voditelj i poslanik u Narodnoj Skupštini Vladimir Đukanović. Đukanović nikada nije odgovarao ni na jedan od argumenata BCBP u svom zvaničnom svojstvu, koji bi bio dobrodošao, jer je član Odbora za odbranu i unutrašnje poslove i Odbora za kontrolu službi bezbednosti u Skupštini Republike Srbije, odlučujući se za lične i lažne diskvalifikacije BCBP i njegovih predstavnika. Veliki broj negativnih objava proizveo je Vladimir Đukanović na temu reformi bezbednosnih službi. Npr. u izjavi za tekst dnevnog lista Danas (“Službe bezbednosti prisluškuju i prate bez ikakve kontrole”), koji se bavio istraživanjem Instituta za evropske poslove o slabom kapacitetu za nadzor mera prisluškivanja, izjavio je da su „istraživanje radili potpuno nestručni ljudi, pritom strani plaćenici, i svi navodi u tom izveštaju su proizvoljni. Njihov jedini cilj, očigledno po zadatku neke strane službe, jeste da stave naše službe pod kontrolu. To se odnosi na Institut za evropske poslove, ali i Beogradski centar za bezbednosnu politiku”. Đukanović je BCBP u negativnom kontekstu javno spominjao i pre i posle završne konferencije o modelu zakona o uređenju rada službi bezbednosti, targetirajući BCBP kao “inostrane agente”, nazvavši ga “Britanski

---

centar za bezbednosnu politiku”, navodeći da su svi predlozi za jačanje civilne kontrole nad službama u cilju olakšavanja stranim (bezbednosnim) službama kontrolu nad srpskim bezbednosnim sistemom.

Centar za istraživanje korupcije (CIK) je u tri navrata u proteklih godinu dana etiketirao istraživače BCBP, najdrastičnije doslovce prenosivši izjavu državne sekretarke Biljane Ivković da Saša Đorđević urušava bezbednost Srbije(objavama na svom privatnom Twiter nalogu), ali i u tekstu “Surova zloupotreba policije i policajaca u kampanji”, gde se navodi se da je “(...) Nenad Ljubišić, predsednik strukovnog udruženja Arčibald Rajs, na društvenoj mreži Twitter često u kontaktu podrške Saši Đorđeviću, članu BCBP, koji otvoreno podržava Lokalni front i Sašu Jankovića, a MUP i policiju kao instituciju u službi legitimnog ‘kritičara’ zdušno ‘kritikuje’. Tekst ove objave se završava citatom “Prljava igra se nastavlja, a manipulacije u finišu kampanje očigledno tek slede”.

BCBP je direktno spominjao i Ištvan Kaić, na svom ličnom blogu, u tekstu o kandidaturi Saše Jankovića za predsedničke izbore, gde je naveo “(...) u aktuelizaciji svih (u tekstu navedenih) slučajeva, pored medija, učestvovala su i nevladina organizacija BCBP. Njegova (Saša Janković) instrumentalizacija od strane korumpiranih delova tužilaštva, MUP i BIA se nastavlja”. Ištvan Kajić je “nezavisni medijski analitičar”, poznat po izuzetno obimnim tekstovima u kojima napada isključivo opoziciju, i čije tekstove provladini mediji veoma često prenose. Ovaj tekst je u celosti objavljen na portalu dnevnog lista Informer.

U intervjuu za nedeljnik NIN objavljenog 9.11.2017. bivši direktor VBA i nekadašnji poslanik SNS Momir Stojanović navodi: “Mislim da su naše službe bezbednosti isključivo u funkciji privatne stranačke vojske. Zbog opšteprisutne klime straha više se stanjem u našim službama ne bave ni mnoge referentne ustanove kao što je Beogradski centar za bezbednosnu politiku”.